

Datum 2016-12-06 Reg.nr 31-00067-16

Avdelning
Juridiska avdelningen
Handläggare
Mikael Herjevik
08-563 087 27
mikael.herjevik@uka.seKarolinska institutet
Rektor
171 77 Stockholm

Avbruten färdighetsträning inom en kompletterande utbildning för tandläkare vid Karolinska institutet

Beslutet i korthet: Karolinska institutet har med hänsyn till patientsäkerheten avbrutit den kliniska färdighetsträningen för studenten NN och fastställt en individuell handlingsplan för honom. Det innebär att han inte kan återuppta sin kliniska färdighetsträning förrän han blivit godkänd på den individuella handlingsplanens kunskapskontroller. Universitetskanslersämbetet har inga principiella invändningar mot denna ordning. Ämbetet anser samtidigt att det är viktigt för studenternas rättssäkerhet att förutsättningarna för lärosätets och studenternas agerande i dessa situationer är tydligt och korrekt reglerade. I detta tillsynsbeslut riktar ämbetet kritik mot Karolinska institutet för vissa brister i hanteringen av den individuella handlingsplanen. Sammantaget ger dokumenten en bild av att lärosätet under en stor del av förloppet formellt inte har skiljt mellan de ordinarie examinationstillfällen som sker enligt kursplanen och de särskilda kunskapskontroller som NN ska genomgå enligt den individuella handlingsplanen. Denna brist har skapat osäkerhet om vad som har gällt för NNs fortsatta studier på utbildningen.

I beslutet konstaterar Universitetskanslersämbetet också att en begränsning av antalet särskilda kunskapskontroller har en sådan ingripande karaktär för den enskilde studenten att eventuella begränsningar måste anges i kursplanen. Eftersom den aktuella kursplanen inte innehåller någon begränsning av det totala antalet kontrolltillfällen som en student har rätt att genomgå utgår ämbetet från att Karolinska institutet erbjuder NN möjligheter till ytterligare kunskapskontroller.

Anmälan

NN och Medicinska Föreningen i Stockholm har anmält Karolinska institutet till Universitetskanslersämbetet och anfört följande.

NN påbörjade höstterminen 2013 programmet Kompletterande utbildning för tandläkare med examen från land utanför EU/EES och Schweiz, 60 högskolepoäng (hp), vid Karolinska institutets institution för odontologi. Studierna fortskred enligt plan fram till vårterminen 2014 då han blev underkänd på en delkurs i kursen *Klinisk färdighetsträning 2 – vuxentandvård*, 12 hp. Vid underkännandet var han godkänd på totalt 48 av programmets 60 högskolepoäng. NN har sedan dess blivit underkänd vid omexamination vid ett tillfälle samt fått en individuell handlingsplan med övningsmoment vilka han

examinerats på med underkänt resultat vid ytterligare fyra tillfällen. Karolinska institutet menar nu att NN genomgått sex examinationstillfällen för kursen och att han därmed nått det maximala antalet enligt då gällande kursplan.

Anmälan görs nu till Universitetskanslersämbetet för att NN och studentombudet vid Medicinska Föreningen i Stockholm menar att NN blivit examinerad på kursen två gånger och på den individuella handlingsplanen, vilken inte är en del av kursen, fyra gånger därefter. Enligt kursplanen är antalet examinationstillfällen begränsade till sex, vilket skulle innebära att han har fyra återstående examinationstillfällen.

Karolinska institutets användande av det man kallar individuell handlingsplan, vilken inte omges av något lokalt eller nationellt regelverk förutom dess omnämnande i kursplanen, är en udda konstruktion som inte står i överensstämmelse med kursplanens bestämmelser om examination såsom den använts i NNs fall. Karolinska institutet har tolkat handlingsplanen både som något som måste fullgöras innan ny examination kan bli aktuell och som en form av examination. Uppgifterna/övningsmomenten som handlingsplanen består av är dock inte kopplade till kursens lärandemål, utan tyngdpunkten har snarare legat på upprepning av redan examinerade kunskaper/moment. Karolinska institutet har alltså i realiteten underkänt NN och krävt att han ska omexamineras på övningar han bevisligen redan varit godkänd på. Medicinska Föreningen och NN vill åtminstone att Karolinska institutet iakttar de rekommendationer som Högskoleverket gav i rapporten Rättssäkerheten när en högskola avbryter en students praktik.

Kursen Klinisk färdighetsträning 2 – vuxentandvård bestod 2013/2014 när NN läste kursen av sju delkurser: 1; Parodontal behandling 2, 2; Cariologisk behandling 2, 3; Endodonti, 4; Akuttandvård, 5; Klinisk oral fysiologi, 6; Protetik, 7; Integrerad klinisk vuxentandvård. Kursen löpte parallellt med andra kurser under höstterminen och vårterminen, varför det är svårt att exakt veta vilket av momenten NN genomförde vid vilken tidpunkt samt vilket av dem han underkänts på. Enligt resultatintyg från Ladok underkändes han på delkurs 4 den 4 juni 2014, och hade tidigare godkänts på två av delkurserna. Övriga fyra delkurser examinerades enligt utdraget inte inom ordinarie terminstid.

I september 2013 började NN med patientbehandling och han har fått godkänt (genom signatur från examinator) på alla behandlingar som han utfört. Han hann dock inte med alla behandlingar som krävdes för att nå godkänt på den kliniska delen av kursen under vårterminen, och meddelades den 30 maj att han blivit underkänd. På hösten 2014 fick NN fortsätta med patientbehandlingarna för att nå godkänt. Efter att ha genomfört en rotfyllning som han hade kvar med godkänt resultat blev han tvungen att avbryta kursen på nytt (efter omexamination den 10 oktober 2014). Då hade han endast en behandling, en partiell protes, kvar att genomföra. När han underkändes i maj och oktober var det enligt Karolinska institutet på grund av att hans klinikperiod avbröts i förtid, något som regleras i aktuell kursplan på följande sätt:

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students kliniska färdighetsträning om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När den kliniska färdighetsträningen avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på den kliniska delen av kursen. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till klinisk färdighetsträning på denna kurs.

Denna bestämmelse ger Karolinska institutet rätt att upprätta en individuell handlingsplan som ska styra vad som krävs för att få genomgå den kliniska färdighetsträningen som kursen innehåller. Den fungerar alltså som en sorts behörighetsgivande utbildning för att studenten ska få tillträde till omexamination på kursen. Enligt Karolinska institutet upprättades en handlingsplan under hösten (innan den 24 oktober), men inte skriftligt. NN har inte varit medveten om att det ska ha funnits någon individuell handlingsplan vid den tidpunkten. Däremot upprättade den 17 december 2014 en skriftlig individuell handlingsplan som till större delen bestod av ”aktiviteter och kunskapskontroller” som NN redan klarat av i tidigare kurser: prekliniska moment inom endodonti, cariologi och protetik. Den 6 februari 2015 genomförde han en tredje ”examination” med underkänt resultat.

Karolinska institutet hävdade under hösten 2014 att antalet examinationstillfällen på kursen var begränsade till två, och att NN hade nått gränsen och hans utbildning därmed skulle avbrytas. Antalet examinationstillfällen är dock enligt kursplanen begränsat till sex. Då detta påpekades hölls ett möte mellan NN, studentombudet vid Medicinska Föreningen, programstudievägledare samt grundutbildningsansvarige den 27 februari 2015, där en ny individuell handlingsplan för NN utarbetades, i vilken de aktiviteter och kunskapskontroller som denne skulle behöva klara innan han tilläts göra om den kliniska delen av kursen för att komma vidare i sin utbildning framgick. Den nya handlingsplanen innehöll träningsmoment inom redan godkända moment som var tvungna att godkännas av kursens examinator. NN har genomgått ”examination” på den individuella handlingsplanen vid tre tillfällen: den 25 maj, 21-22 september samt 7-8 december 2015, utan att nå godkänt resultat på de prekliniska moment han redan genomfört med godkänt resultat första gången han examinerades, under våren 2014.

Yttrande från Karolinska institutet

Universitetskanslersämbetet har remitterat anmälan till Karolinska institutet. Lärosätet har i ett yttrande anfört följande.

Enligt anmälan har Karolinska institutet vid studentens studier på kursen *Klinisk färdighetsträning 2 -vuxentandvård*, del av programmet Kompletterande utbildning för tandläkare med utländsk examen från land utanför EU/EES och Schweiz, felaktigt begränsat antalet examinationstillfällen för honom och har inte hanterat den individuella handlingsplanen på ett korrekt sätt.

Karolinska institutet anser inte att studentens examinationstillfällen är begränsade. Lärosätet anser att den individuella handlingsplanen, trots vissa oklarheter, har hanterats på ett korrekt sätt. Karolinska institutet medger att det har funnits en otydlighet i kommunikationen till studenten avseende antal examinationstillfällen som han ska erbjudas och om han har uppfyllt de färdigheter som han ska enligt den individuella handlingsplanen. Att den individuella handlingsplanen inte upprättades förrän två månader efter det att färdighetsträningen avbrutits var inte optimalt. Det förändrar dock inte det faktum att studenten inte har uppfyllt de krav som ställts i den individuella handlingsplanen och därför inte kan få återuppta sin kliniska färdighetsträning.

Studenten påbörjade sina studier på programmet Kompletterande utbildning för tandläkare med utländsk examen från land utanför EU/EES och Schweiz hösten 2013. Kursen Kliniskfärdighetsträning 2 – vuxentandvård ingår i programmet och löper hela termin två. Alla kursens sju ingående moment omfattar klinisk färdighetsträning med egen patient. Under terminens gång examinerades studenten på sin kliniska patientbehandling och vid kursens slut (2014-06-04) blev studenten underkänd på tre moment: Endodonti (1,5 hp), Akuttandvård (1 hp) och Protetik (4 hp). I två moment på kursen, Parodontal behandling 2 och Cariologisk behandling 2, fick studenten inte något resultat, då han inte hunnit med alla behandlingar som krävdes. Studenten fortsatte sina studier under hösten 2014.

Kvaliteten på studentens patientbehandling under september 2014 visade på sådana brister avseende kunskaper, färdigheter och förhållningssätt att examinator avbröt den kliniska färdighetsträningen med hänsyn till patientsäkerheten, vilket resulterade i ett underkänt betyg på momenten Endodonti och Protetik (2014-10-10).

Förutsättningarna för att avbryta studentens färdighetsträning regleras i kursplanen: "Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students kliniska färdighetsträning om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När den kliniska färdighetsträningen avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på den kliniska delen av kursen".

Även återupptagandet av den kliniska färdighetsträningen regleras i kursplanen. När färdighetsträningen avbryts, "ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till klinisk färdighetsträning på denna kurs". Studenten "är behörig att återuppta den kliniska färdighetsträningen först när den individuella handlingsplanen har fullföljts".

Efter det att studentens kliniska färdighetsträning avbrutits i oktober 2014, skedde kommunikation mellan studenten och kurs- och årsansvarig lärare om hans fortsatta studier via e-post och ett möte med studenten hölls även den 24 oktober 2014, där studievägledare närvarade. En individuell handlingsplan upprättades dock inte förrän den 17 december 2014, något som Karolinska institutet medger borde ha skett tidigare.

Enligt den individuella handlingsplanen erbjuds studenten träning i cariologiska, endodontiska och protetiska preparationsprinciper och hantering av dentala material på en simulerad patient (fantom). Kunskaperna och färdigheterna som behövs inom dessa områden är en förutsättning för att sedan kunna genomföra en säker behandling på en verklig patient. Efter denna träning sker en bedömning; om studenten uppfyller den individuella handlingsplanen får han fortsätta sin kliniska färdighetsträning på patient. Karolinska institutet har i kommunikation till studenten felaktigt benämnt denna bedömning som ett examinationstillfälle ingående i kursen Klinisk färdighetsträning 2 – vuxentandvård och vi beklagar den förvirring som detta har medfört. Detta förändrar dock inte det faktum att studenten inte uppfyllde den individuella handlingsplanen den 6 februari 2015. Efter möte med studenten (2015-02-27) har han dessutom erbjudits ytterligare tre tillfällen för bedömning, och även vid dessa tillfällen har han inte bedömts uppfylla den individuella handlingsplanen (2015-05-25, 2015-09-21--22 och 2015-12-7--8). Studenten har vid dessa tillfällen uppvisat uppenbara och allvarliga brister i de färdigheter som krävs för att kunna genomföra behandling på patient.

Således har studenten inte uppfyllt den individuella handlingsplanen för att den kliniska färdighetsträningen på kursen ska kunna återupptas. Om studenten hade uppfyllt den individuella handlingsplanen hade studenten erbjudits de examinationstillfällen som återstår på kursen. Enligt kursplanen har studenten rätt till totalt sex examinationstillfällen; Karolinska institutet menar att följande antal examinationstillfällen återstår för ingående moment på kursen Klinisk färdighetsträning 2 – vuxentandvård:

Parodontal behandling 2, 1 hp	6 examinationstillfällen
Cariologisk behandling 2, 1,5 hp	6 examinationstillfällen
Endodonti 1, 5 hp	4 examinationstillfällen
Akuttandvård, 1 hp	5 examinationstillfällen
Protetik, 4 hp	4 examinationstillfällen

Karolinska institutet betonar att studenten vid bedömningen inte hade uppfyllt den individuella handlingsplanen. Studenten kan därför inte återgå till den kliniska färdighetsträningen, eftersom Karolinska institutet bedömer att detta inte kan ske på ett för patienten säkert sätt, för att behandlingsskador av bestående karaktär på patient ska undvikas.

Rutinerna för att upprätta en individuell handlingsplan i samband med avbrytande av en students kliniska färdighetsträning, inklusive de kontroller som ska ingå i denna, kommer att ses över för att garantera en tydlig kommunikation och instruktion.

Synpunkter från anmälarna

NN och Medicinska Föreningen har getts möjlighet att kommentera Karolinska institutets yttrande och anfört bl.a. följande. Det är först och främst välkommet och hedrande att Karolinska institutet medger sig ha hanterat kommunikationen med studenten kring

examinationen och den individuella handlingsplanen på ett oklart och suboptimalt vis och i vissa fall att man i onödan dragit ut på tiden. Att Karolinska institutet nu kommer att se över rutinerna för upprättande av individuella handlingsplaner kan förhoppningsvis avhjälpa att liknande rättssäkerhetsproblem vid examination uppstår i framtiden. Det hjälper dock inte NN särskilt mycket, då han redan behövt utstå den här psykiskt och ekonomiskt påfrestande situationen under snart två års tid. Karolinska institutet underlåter dock i sitt yttrande att förklara hur det kan komma sig att ytterligare kunskapskontroller inom redan godkända moment i tidigare avklarade kurser ansågs nödvändiga vid upprättandet av den individuella handlingsplanen. Vi ställer oss dessutom frågande till lagligheten i att på detta sätt låta studenter upprepa redan tidigare avklarade kursmoment, i detta fall gällande olika prekliniska moment inom endodonti, cariologi och protetik på fantom. NN menar att delar av det underlag som Karolinska institutet har skickat in till Universitetskanslersämbetet inte ger en rättvisande bild, och att de daganteckningar som studenterna själva skriver i programmet Opus, som bedöms av programmets lärare, också borde ingå som bilaga till lärosätets yttrande. I daganteckningarna framgår huruvida enskilda patientbehandlingar varit godkända eller ej, och de uppgifterna har, till skillnad från bilagan till Karolinska institutets yttrande, varit kända av såväl student som programföreträdare, och är korrekt daterade redan vid upprättandet. Några av behandlingstillfällena har enligt NN beskrivits felaktigt i bilagan till lärosätets yttrande, varför det är nödvändigt att gå till "källorna", dvs. daganteckningarna, för att få hela bilden.

Anmälarna har också gett flera exempel på tillfällena där Karolinska institutets tjänsteanteckningar och NNs minnesbild skiljer sig åt.

Universitetskanslersämbetets bedömning

Författningsbestämmelser

Av 6 kap. 14 och 15 §§ högskoleförordningen (1993:100) framgår följande. För en kurs ska det finnas en kursplan. I kursplanen ska följande anges: kursens nivå, antal högskolepoäng, mål, krav på särskild behörighet, formerna för bedömning av studenternas prestationer och de övriga föreskrifter som behövs.

I 6 kap. 18 § högskoleförordningen anges bl.a. att betyg ska sättas på en genomgången kurs, om inte högskolan föreskriver något annat.

Vidare framgår följande av 6 kap. 21 § högskoleförordningen. Om en högskola begränsar det antal tillfällen som en student får genomgå prov för att få godkänt resultat på en kurs eller del av en kurs, ska antalet tillfällen bestämmas till minst fem. Om godkänt resultat på en kurs eller del av en kurs förutsätter att studenten genomgått praktik eller motsvarande utbildning med godkänt resultat, ska antalet praktik- eller motsvarande utbildningsperioder bestämmas till minst två.

Enligt 7 § förvaltningslagen ska varje ärende där någon enskild är part handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts.

Universitetskanslersämbetets uppgift

Som tillsynsmyndighet granskar Universitetskanslersämbetet om universitet och högskolor följer gällande bestämmelser och om studenternas och andra enskildas rättssäkerhet i förhållande till högskolesystemet tillgodoses. Ämbetet kan dock inte överpröva eller ändra lärosätenas beslut. Ämbetet kan inte heller ha synpunkter på de bedömningar som en lärare gör när han eller hon bedömer en students prestation. Det innebär att ämbetet inte kan ha någon uppfattning i frågan om NN har tillräckliga kunskaper för att fullfölja den kompletterande tandläkarutbildning som han har antagits till. Denna fråga ankommer på Karolinska institutet att bedöma. I det nu aktuella tillsynsärendet fokuserar ämbetet på Karolinska institutets formella hantering när det gäller avbrytandet av NNs kliniska färdighetsträning.

Karolinska institutets ordning för avbrytande av den kliniska färdighetsträningen

Inom många högskoleutbildningar ingår utbildningsmoment där studenterna genomför praktik eller annan praktisk färdighetsträning som innebär kontakter med patienter och andra enskilda individer. Av hänsyn till bl.a. patientsäkerheten kan det i vissa fall vara nödvändigt att avbryta sådana utbildningsmoment i förtid för att undvika skador.

Högskoleverket, som var Universitetskanslersämbetets föregångare som tillsynsmyndighet, behandlade frågan om avbrytande av praktikmoment (eller motsvarande utbildning) i rapporten *Rättssäkerheten när en högskola avbryter en students praktik* (rapport 2007:58 R). Det gäller de fall där en student begått allvarliga misstag och där lärosätet bedömt att studenten måste avbryta praktikmomentet i förtid för att andra personer riskerar att skadas av studentens agerande. Högskoleverket konstaterade bl.a. att för att en examinator ska kunna underkänna en student i förtid, dvs. innan han eller hon har gått igenom hela kursen, måste en regel om detta finnas i kursplanen. Enligt verket låg det i sakens natur att en student, som underkänts under pågående kurs på grund av allvarliga misstag under praktik eller klinisk verksamhet, där han eller hon har tillämpat sina kunskaper och färdigheter på människor, inte får delta i kursen på nytt förrän studenten har visat att han eller hon har de kunskaper och färdigheter som krävs för att delta i kursen. Verket ansåg vidare att det finns utrymme för en högskola att i kursplanen bestämma att en student som underkänts i förtid inte får delta i kursen på nytt, innan lärosätet har kontrollerat och godkänt att studenten har de kunskaper och färdigheter som behövs. Om högskolan ställer sådana krav, är det av rättssäkerhetsskäl mycket viktigt att lärosätet anger i kursplanen hur denna kontroll ska gå till. Det kan vara lämpligt att föreskriva att en individuell plan ska bestämmas för studenten. I denna plan kan anges vilka kunskaps- och färdighetsbrister som finns, vilket stöd studenten kan räkna med från institutionen och hur kontrollen ska gå till. Det är även viktigt att studenten får veta när kontrollen ska äga rum och när en ny kontroll kan äga rum om han eller hon inte blir godkänd vid den första kontrollen. Det bör därför skrivas in i den individuella planen när

den första kontrollen ska äga rum och när eventuella nya kontroller kan äga rum (se rapporten, sid. 21–22).

Universitetskanslersämbetet instämmer i de bedömningar som Högskoleverket redovisade i den angivna rapporten. Ämbetet anser att det är viktigt för studenternas rättssäkerhet att förutsättningarna för lärosätets och studenternas agerande i dessa situationer är tydligt och korrekt reglerade.

Karolinska institutet har en särskild ordning för avbrytande av klinisk verksamhet på den nu aktuella kursen (Klinisk färdighetsträning 2 – vuxentandvård). I kursplanen anges följande.

Avbryta den kliniska färdighetsträningen:

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students kliniska färdighetsträning om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När den kliniska färdighetsträningen avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på den kliniska delen av kursen.

I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till klinisk färdighetsträning på denna kurs.

Universitetskanslersämbetet konstaterar att Karolinska institutet genom kursplanen har infört en ordning på den aktuella kursen som i huvudsak överensstämmer med bedömningarna i Högskoleverkets rapport. Ämbetet har mot denna bakgrund inga principiella invändningar mot lärosätets ordning för hantering av dessa fall.

Hanteringen av NNs individuella handlingsplan

Enligt kursplanen ska en individuell handlingsplan upprättas när lärosätet avbryter den kliniska färdighetsträningen för en student. Av utredningen framgår att Karolinska institutet avbröt den kliniska färdighetsträningen för NN i oktober 2014. Därefter förekom viss kommunikation mellan den kursansvarige läraren och NN om hans fortsatta studier. Ett möte med hölls också den 24 oktober 2014, där även en studievägledare närvarade. Karolinska institutet beslutade dock inte om den individuella handlingsplanen förrän den 17 december 2014.

När den kliniska färdighetsträningen avbryts hamnar den berörda studenten i en svår situation. Det är därför viktigt att utarbetandet av den individuella handlingsplanen sker skyndsamt så att studenten vet vad som gäller för den fortsatta utbildningen. I det aktuella fallet tog det omkring två månader från avbrytandet till dess planen upprättades i skriftlig form. Karolinska institutet har medgett att upprättandet av planen borde ha skett tidigare.

Universitetskanslersämbetet delar denna bedömning. Upprättandet av planen har inte följt kravet i 7 § förvaltningslagen på skyndsam handläggning av ärenden.

Universitetskanslersämbetet konstaterar att ett syfte med en individuell handlingsplan bl.a. är att klargöra de villkor som gäller för att en student ska få återuppta praktikmomentet, den kliniska färdighetsträningen eller liknande utbildningsinslag. Detta syfte framgår också av kursplanen för Klinisk färdighetsträning 2 – vuxentandvård. Enligt kursplanen ska det av den individuella handlingsplanen framgå vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till klinisk färdighetsträning på denna kurs. Ämbetet anser att det är viktigt att i detta sammanhang skilja på de ordinarie examinationer som sker på kursen enligt kursplanen och de särskilda kunskaps- och färdighetskontroller (kunskapskontroller) som genomförs inom ramen för den individuella handlingsplanen. I den individuella handlingsplanen för NN och andra dokument används dock begreppet ”examination” när man egentligen tycks syfta på dessa särskilda kunskapskontroller. I beslutet om den individuella handlingsplanen anges t.ex. följande:

Efter avslutad träning förväntas du visa nöjaktig skicklighet och kunskap i samband med en klinisk examination på ett simulerat patientfall (avseende färdighet och förmåga, självständighet och omdöme utgående från genomfört arbete på fantom). Därefter, vid godkänd examination, har du möjlighet att fortsätta patientbehandlingen på kvarvarande kurser inom utbildningen.

Intrycket av en sammanblandning förstärks av följande rader i samma dokument:

Enligt Karolinska institutets lokala regler avseende examination och betygssystem anges att *Verksamhetsförlagda moment (praktik eller motsvarande) har du rätt att genomgå två gånger*. I det fall du inte klarar denna kliniska examination på den simulerade patienten anses du ha förbrukat dina två tillfällen och kommer inte att erbjudas några fler försök.

En liknande formulering finns även i den individuella handlingsplanens bilaga. Universitetskanslersämbetet konstaterar i detta sammanhang att en begränsning av antalet praktiktillfällen (motsvarande) måste framgå direkt av kursplanen (se vidare Höskoleverkets rapport Rättssäker examination [2008:36 R], s. 33–34). Men i kursplanen för Klinisk färdighetsträning 2 – vuxentandvård finns ingen sådan begränsning av antalet praktiktillfällen. Enligt kursplanen är i stället kursens examinationer begränsade till sex examinationstillfällen. Ämbetet återkommer till frågan om antalet kontrolltillfällen för NN men ämbetet kan ändå konstatera att den individuella handlingsplanen i detta avseende innehåller direkt felaktiga uppgifter. Det är förstås anmärkningsvärt att den individuella handlingsplanen inte innehåller korrekta uppgifter.

Även i senare skrivelser från Karolinska institutet till NN förekommer sammanblandningar. I en skrivelse den 25 februari 2015 till NN anförs t.ex. att då ”du nu genomfört vad som angivits i den individuella handlingsplanen och blivit underkänd

kommer du inte att erbjudas några fler tillfällen till klinisk examination”. Så sent som den 16 december 2015 anføres i en skrivelse att denna (kunskapskontroll) utgör hans ”sjätte examinationstillfälle” och att han i och med detta tillfälle inte kan erbjudas några fler examinationer inom kursen Klinisk färdighetsträning 2 – vuxentandvård.

Sammantaget ger dokumenten en bild av att Karolinska institutet under en stor del av förloppet formellt inte har skiljt mellan de ordinarie examinationstillfällen som sker enligt kursplanen och de särskilda kunskapskontroller som NN ska genomgå enligt den individuella handlingsplanen. Denna brist har skapat osäkerhet om vad som har gällt för NNs fortsatta studier på tandläkarutbildningen. Då kursens examinationer enligt kursplanen har begränsats till sex tillfällen är det särskilt otillfredsställande att det har uppstått oklarheter kring hur många examinationstillfällen som har återstått för NN på kursens olika delmoment.

Universitetskanslersämbetet finner mot denna bakgrund att Karolinska institutet måste kritiseras för bristerna i hanteringen av NNs individuella handlingsplan.

I sitt yttrande till Universitetskanslersämbetet har Karolinska institutet beklagat den förvirring som uppstått på grund av de felaktiga benämningarna. Lärosätet har också redovisat antalet återstående examinationstillfällen för NN på kursens olika delmoment. Såvitt framgår av utredningen råder det inte längre någon oklarhet kring denna fråga. Ämbetet vidtar därför ingen ytterligare åtgärd i denna del.

Karolinska institutet har anfört att rutinerna för att upprätta en individuell handlingsplan i samband med avbrytande av en students kliniska färdighetsträning, inklusive de kontroller som ska ingå i denna, kommer att ses över för att garantera en tydlig kommunikation och instruktion. Universitetskanslersämbetet förutsätter att detta sker.

Antalet kontrolltillfällen

Ordningen med en individuell handlingsplan innebär att NN inte kan återuppta sin kliniska färdighetsträning förrän han blivit godkänd på den individuella handlingsplanens kunskapskontroller. Som redovisats har Universitetskanslersämbetet inga principiella invändningar mot denna ordning.

Universitetskanslersämbetet vill dock uppmärksamma Karolinska institutet på frågan om NNs möjligheter till ytterligare kunskapskontroller. I rapporten Rättssäkerheten när en högskola avbryter en students praktik anförde Högskoleverket att eventuella begränsningar av det totala antalet tillfällen som en student får genomgå kontroller måste framgå av kursplanen (s. 22). Ämbetet konstaterar att en begränsning av antalet kontrolltillfällen har en sådan ingripande karaktär för den enskilde studenten att eventuella begränsningar måste anges i kursplanen för den aktuella kursen. Kursplanen för Klinisk färdighetsträning 2 – vuxentandvård innehåller inte någon begränsning av det totala antalet kontrolltillfällen som en student har rätt att genomgå i en situation som denna. Mot denna bakgrund utgår Universitetskanslersämbetet från att Karolinska

institutet erbjuder NN möjligheter till ytterligare kunskapskontroller. Om Karolinska institutet önskar begränsa antalet kontrolltillfällen som en student har rätt att genomgå måste detta ske genom en bestämmelse i kursplanen.

Övriga frågor

NN och Medicinska Föreningen har ifrågasatt innehållet i kunskapskontrollerna enligt den individuella handlingsplanen och bl.a. anfört att de innefattat redan godkända moment i tidigare avklarade kurser. Universitetskanslersämbetet kan dock inte finna att Karolinska institutet har brutit mot någon författningsbestämmelse i detta avseende. I övrigt kan inte ämbetet ha några synpunkter på innehållet i kunskapskontrollerna. Det är en fråga för Karolinska institutet att avgöra utifrån bl.a. patientsäkerhetens krav.

Anmälarna har också ifrågasatt Karolinska institutets uppgifter om vissa behandlingstillfällen och bl.a. lyft frågan huruvida några enskilda behandlingar kan ha varit godkända eller inte. Ämbetet kan dock inte överpröva de bedömningar som Karolinska institutet har gjort av NNs kunskaper och utreder inte dessa frågor vidare.

Vad anmälarna har anfört i övrigt föranleder inte något uttalande eller någon åtgärd av Universitetskanslersämbetet.

Med dessa delvis kritiska besked avslutas ärendet.

Beslut i detta ärende har fattats av tf. myndighetschefen Annika Pontén efter föredragning av biträdande chefsjuristen Mikael Herjevik i närvaro av chefsjuristen Christian Sjöstrand och chefsassistenten Agnes Ers samt kommunikationschefen Agneta Rolfer.

Annika Pontén

Mikael Herjevik

Kopia till: NN och Medicinska Föreningen